

Het Duitse alcoholbeleid: Zum Wohl?

Achtergrond - 29 augustus 2022 - Auteur: Lynn Stroo

Wie weleens in Duitsland was, heeft het vast gemerkt: Duitsers houden van drinken. Het is diep in de cultuur geworteld om bij elke gelegenheid de bierpullen te vullen. 'Er is bijna geen land waar je zo snel, makkelijk en goedkoop een alcoholische roes kan krijgen als in Duitsland', schreef de Duitse krant Die Zeit. Tijd om vijf opvallende feiten over het Duitse alcoholbeleid op een rijtje te zetten. Wist je bijvoorbeeld dat..

..je in Duitsland vanaf 14 jaar onder toezicht alcohol mag drinken?

Op welke leeftijd je legaal je eerste alcoholische drankje mag drinken, verschilt in Nederland en Duitsland. Waar je hier pas alcohol mag kopen en drinken met 18 jaar, ligt de grens in Duitsland een stuk lager. Daar mogen tieners volgens [de wet](#) vanaf hun 14de bier of (mousserende) wijn drinken in het bijzijn van hun ouders of meerderjarige opvoeders. Die moeten daar dan wel nadrukkelijk toestemming voor geven. Sterke drank drinken mag niet, zelf alcohol kopen evenmin. Dat mag wel vanaf 16 jaar. Jongeren mogen vanaf 16 jaar bier of wijn kopen en nuttigen. Sterke drank mag pas vanaf 18 jaar, ook als het in mixdrankjes zit.

Er is in Duitsland veel kritiek op het toestaan van drinken op zeer jonge leeftijd. *Bundes-Drogenbeauftragte* Burkhard Blienert (SPD), die de regering adviseert over drugsbeleid, wil dat de minimumleeftijd voor het kopen en drinken van alcohol naar 18 jaar gaat, om alcoholmisbruik onder jonge mensen te beperken. Uit cijfers blijkt dat in 2019 meer dan 14.000 kinderen en jongeren met een alcoholvergiftiging in het ziekenhuis belandden. 20 procent van hen was jonger dan 14 jaar, [schreef omroep NDR](#) begin dit jaar. Hoewel jongeren in [de afgelopen jaren steeds minder zijn gaan drinken](#), gaat de neerwaartse trend veel gezondheidsorganisaties nog niet snel genoeg.

..drank bij het tankstation te koop is?

Wie in Duitsland alcohol wil kopen, hoeft nooit ver weg. Supermarkten, kiosken, *Späti's* (avondwinkels), cafés, restaurants, clubs en zelfs de tankstations bieden 24 uur per dag drank aan. Die verkoop bij tankstations is omstreden. "Er is geen goede reden om psychoactieve stoffen bij tankstations te verkopen die het reactievermogen vertragen", zei een gezondheidswetenschapper in [Die Zeit in](#)

[2017](#). Onderzoek toont volgens hem duidelijk aan dat de kans op ongelukken rondom een benzinstation aanzienlijk afneemt als er geen alcohol wordt verkocht. In Nederland is de verkoop van alcohol bij tankstations al sinds 2001 verboden. In Duitsland is er wel discussie over, maar tot een verbod heeft die nog niet geleid.

Er zijn wel regionale verschillen. Zo mogen [tankstations in Beieren](#) tussen 20:00 uur en 06:00 uur alleen 'kleine hoeveelheden' alcohol verkopen aan 'reizigers' en niet meer aan voetgangers en fietsers uit de buurt. Automobilisten mogen 's nachts nog wel maximaal twee liter bier, één liter wijn en 0,1 liter schnaps per persoon inslaan.

..drinken op straat is toegestaan?

In Nederland is het op veel plekken verboden, in Duitse steden een fenomeen: drinken op straat. Berlijn staat zelfs bekend om haar '*Wegbier*', een flesje bier voor onderweg. Er zijn lokale uitzonderingen voor stations, openbare vervoersmiddelen, winkelstraten, parken of speeltuinen, maar over het algemeen is alcohol nuttigen in het openbaar niet strafbaar. Dat komt door [artikel twee van de Duitse grondwet](#), die de vrijheid van handelen beschermt. Dat maakt het invoeren van maatregelen, zoals een alcoholverbod, alleen mogelijk is als er sprake is van concrete overlast of bedreiging.

Steden die zo'n algemeen verbod willen instellen, vangen vaak bot bij de rechter. Het zal je misschien verbazen, maar in Berlijn was het vanaf 1996 [verboden alcohol op straat te drinken](#), totdat het verbod eind 2015 werd verworpen. In 2018 zette de rechter een streep door de plannen van Duisburg om alcoholconsumptie buiten de horeca in de binnenstad te verbieden. Alcohol drinken an sich verstoort de openbare orde en veiligheid niet, luidde het oordeel. Momenteel probeert Keulen samen met Düsseldorf [een alcoholverbod](#) op straat voor elkaar te krijgen.

..dronken fietsen minder snel strafbaar is?

Het lijkt misschien een verstandige keuze om na een avondje drinken op de fiets naar huis te gaan. Maar in Nederland kan dat je duur komen te staan als je meer dan 0,5 promille alcohol in je bloed hebt. Dat staat gelijk aan twee glazen alcohol. In Duitsland is dat anders. Daar geldt voor automobilisten een maximum van 0,5 promille, hetzelfde als in Nederland, [maar voor fietsers is de limiet 1,6 promille](#). Dat is grofweg te vergelijken met ongeveer 6-9 glazen alcohol voor een vrouw en 8-14 voor een man. In Duitsland mag je dus dronken fietsen, maar als je promillage bij een controle 1,6 of hoger is, ben je flink de klos en zijn de straffen fors. Overigens kun je wel beboet of vervolgd worden als je met 0,3 promille of meer in je bloed een ongeluk veroorzaakt.

..de alcoholtraditie terug te zien is in de cijfers?

Dat Duitsers grote drinkers zijn, blijkt wel uit de cijfers. In een wereldwijd [vergelijkend onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie](#) (WHO) in 2018 stond Duitsland op plek vijf van 195 landen met de hoogste alcoholconsumptie. Bier wordt verreweg het meeste gedronken. In 2020 dronk een Duitser gemiddeld 95 liter bier, blijkt uit [cijfers van de Deutscher Brauer-Bund](#). Een Nederlander dronk gemiddeld 61 liter bier dat jaar. Misschien tikken de grote glazen ook extra aan, want wie in Duitsland een biertje bestelt, krijgt al snel een halve liter.

Hoewel Duitsers veelvuldig met 'Zum Wohl' op een goede gezondheid proosten, wordt er volgens experts veel meer alcohol gedronken dan goed is voor een mens. De alcoholconsumptie in Duitsland [daalde de afgelopen decennia gestaag](#), maar de inname blijft hoog. [De cijfers](#) op de website van het Ministerie van Gezondheid liegen er niet om: ongeveer negen miljoen Duitsers hebben een problematisch alcoholgebruik. Daarnaast sterven jaarlijks tienduizenden mensen aan de gevolgen van alcohol. De cijfers tonen volgens het Duitse centrum voor verslavingsvragen (DHS) aan dat het beleid van alcoholpreventie- en controle [onvoldoende werkt](#). Volgens het artikel in Die Zeit is het 'Feierabendbier', een biertje om de dag af te sluiten, zo diep geworteld in de Duitse cultuur en is de lobby van alcoholproducenten zo sterk, dat politici strengere maatregelen vaak schuwen.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/51279/het-duitse-alcoholbeleid-zum-wohl>